

คำวินิจฉัยของ นายอรรถ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑ - ๒๔/๒๕๕๗

วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๗

เรื่อง ศาลปกครองส่งคำโต้แย้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา
วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธี
พิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ หรือไม่

คดีทั้ง ๒๔ จำนวน มีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน
คำร้องที่หนึ่ง นายสิทธิรัตน์ รัตนวิจารณ์ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ เขตเลือกตั้งที่ ๖ จังหวัดสกลนคร
ได้หมายเลข ๑๕ พรรคเสรีธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งให้นายเสรี สาระนันท์
ผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข ๗ พรรคไทยรักไทย เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเดียวกัน
นายเสรี สาระนันท์ ได้แจกจ่ายทรัพย์สินและสิทธิประโยชน์อื่นใดแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตน
ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่สุจริตและยังได้รายงานค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งอันเป็นเท็จต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ซึ่งฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
พ.ศ. ๒๕๕๑ นายสิทธิรัตน์ รัตนวิจารณ์ จึงได้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)
กกต. พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้อง นายสิทธิรัตน์ รัตนวิจารณ์ เห็นว่า กกต. ไม่ให้ความเป็นธรรม
ในการสืบสวนและการชี้ขาดปัญหาต่างๆ และคำสั่งดังกล่าวมิได้ทำเป็นหนังสือ ไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
สมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๘๕/๕ จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. ต่อศาลปกครองกลาง
ขอให้วินิจฉัย ยกเลิกคำสั่งประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ ๖ จังหวัด
สกลนคร และมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งที่ ๖ จังหวัดสกลนคร ปราบปรามคดี
หมายเลขดำที่ ๗๑๒/๒๕๕๕

คำร้องที่สอง นางพรรณประภา อินทรวินัย เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดบุรีรัมย์ ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๔

ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ให้นายประสิทธิ์ ตั้งศรีเกียรติกุล เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดบุรีรัมย์ นางพรรณประภา อินทวิทย์นันท์ จึงได้ยื่นคำร้องคัดค้านว่า นายประสิทธิ์ ตั้งศรีเกียรติกุล ได้รับการเลือกตั้ง โดยไม่สุจริต มีการซื้อเสียง และพฤติกรรมส่อในทางทุจริตในวันเลือกตั้งและในวันนับคะแนน แต่ กกต. ไม่ดำเนินการสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงโดยพลันตามมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อมาสำนักงาน กกต. ได้มีคำสั่งยกคำร้อง นางพรรณประภา อินทวิทย์นันท์ เห็นว่า ตนได้รับความเสียหาย เนื่องจากไม่สามารถเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง นายประสิทธิ์ ตั้งศรีเกียรติกุล ได้ เพราะเกินกำหนด ๑ ปี นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง อีกทั้งสอบสวนก็ไม่ชอบ จึงได้ยื่นฟ้องคดี กกต. ต่อศาลปกครองกลาง ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีไม่เป็นไปตามมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบข้อ ๓๐ และข้อ ๓๑ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการพิจารณาการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๒

๒. เพิกถอนคำร้องเรียนและคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดบุรีรัมย์ มาสอบสวนพิจารณาใหม่ให้ครบทุกคำร้อง เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำคำร้องเรียนและคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดบุรีรัมย์ มาสอบสวนพิจารณาใหม่ให้ครบทุกคำร้อง เพื่อความเป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดี

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๓๐๗/๒๕๕๕

คำร้องที่สาม พรรคไทยประชาธิปไตยเป็นพรรคการเมืองที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๒๔ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๕ ในปี ๒๕๔๔ คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ได้อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมืองให้แก่พรรคไทยประชาธิปไตย เป็นเงินจำนวน ๒,๑๘๗,๗๐๐ บาท ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๐๐๔.๑๐/๔๘๖ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๔ แต่ต่อมาเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้มีหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔.๑๐/๕๖๐ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๔ แจ้งพรรคไทยประชาธิปไตย คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้มีมติในการประชุม

ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ (๒๕) เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๔ ให้ชะลอการจ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนา
พรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๔ รวมทั้งการเบิกจ่ายเงินสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค
ประจำปี ๒๕๔๔ ของพรรคไทยประชาธิปไตยไว้ก่อนจนกว่าจะสอบสวนกรณีร้องเรียนการดำเนินการ
ของผู้ฟ้องคดีที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายจะได้ข้อยุติ แต่ในปี ๒๕๔๕ คณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนา
พรรคการเมืองได้อนุมัติเงินสนับสนุนพรรคการเมือง เป็นเงิน จำนวน ๑,๕๐๓,๘๐๐ บาท ตามหนังสือ
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๔๐๒/๘๕๕ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕
พรรคไทยประชาธิปไตยจึงได้จัดทำแผนงานและโครงการเพื่อเบิกเงินสนับสนุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
ประจำปี ๒๕๔๕ แต่เลขาธิการไม่ยอมโอนเงินเข้าบัญชีของพรรคไทยประชาธิปไตยโดยอ้างว่า มีปัญหา
บางประการ พรรคไทยประชาธิปไตยจึงได้มีหนังสือ ๒ ฉบับ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ และ
วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ ทวงถามเลขาธิการ กกต. จนเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ คณะกรรมการ
การเลือกตั้ง (กกต.) ได้มีหนังสือ ที่ ลต (ทพพ) ๐๔๐๒/๓๐๔๐ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕
แจ้งว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มีการสั่งยุบพรรคไทยประชาธิปไตย
อ้างว่า มีเจตนาฝ่าฝืนไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๕ และเพื่อดำเนินการให้เป็นไป
ตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๒๔
และข้อ ๒๖ ของประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ และข้อ ๑๕ ของประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง
หลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภคให้แก่พรรคการเมือง ลงวันที่ ๕
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ จึงให้พรรคไทยประชาธิปไตยระงับการดำเนินงานและการเบิกจ่ายตามแผนงาน
และโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๔ และ
ประจำปี ๒๕๔๕ รวมทั้งระงับการเบิกจ่ายค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค ประจำปี ๒๕๔๔ และ
ประจำปี ๒๕๔๕ พรรคไทยประชาธิปไตย เห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ถูกต้องและขัดต่อเจตนารมณ์ของ
กฎหมายตามมาตรา ๔๗ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่มีตัวบทกฎหมายใดให้อำนาจสั่งระงับการดำเนินงาน
ทางการเมืองของพรรคการเมืองได้ กกต. เลขาธิการ กกต. กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ละเลยเพิกเฉยและมีเจตนาที่จะหน่วงเหนี่ยวทำให้พรรคไทยประชาธิปไตย
ได้รับความเสียหายต้องหยิบยืมเงินจากแหล่งอื่นมาจ่ายสำรองเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของพรรค
พรรคไทยประชาธิปไตยจึงได้ยื่นฟ้อง กกต. คณะกรรมการกองทุนฯ และเลขาธิการ กกต. ต่อศาล
ปกครองกลางเพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งดังนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งชะลอการเบิกจ่ายเงินประจำปี ๒๕๔๔

๒. เพิกถอนคำสั่งที่ให้พรรคไทยประชาธิปไตยระงับการดำเนินงานและการเบิกจ่ายเงินประจำปี ๒๕๔๕

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๘๖๔/๒๕๔๕

คำร้องที่สี่ นางสาวปาริชาติ ชาลีเครือ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดชัยภูมิ ในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๔ ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ประกาศรับรองการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ ให้นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดชัยภูมิ นางสาวปาริชาติ ชาลีเครือ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งอ้างว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดชัยภูมิ และกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดชัยภูมิ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานการเลือกตั้งโดยไม่ชอบ แจกบัตรคิวการรับหีบบัตรเกิน วางหีบบัตรในที่ลับตาปราศจากการควบคุมจากคณะกรรมการ วางตัวไม่เป็นกลาง ปลอมยืมมีช่างภาพผู้สมัครรับเลือกตั้งเข้ามาถ่ายรูปในเขตเลือกตั้ง จงใจนับคะแนนให้ผิดไปจากข้อเท็จจริง และการไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ประกาศ และหรือระเบียบบังคับว่าด้วยการจัดการเลือกตั้ง นางสาวปาริชาติ ชาลีเครือ ได้เคยยื่นหนังสือร้องเรียนกรณีดังกล่าวมาแล้วหลายครั้ง แต่ กกต. ไม่ดำเนินการสืบสวนสอบสวน เพื่อหาข้อเท็จจริงโดยไม่ชักช้า กลับประวิงเวลาให้ล่าช้าจนเวลาล่วงเลยจนครบกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่ประกาศรับรองการเลือกตั้ง ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๕ กกต. ได้วินิจฉัยคำร้องคัดค้านของนางสาวปาริชาติ ชาลีเครือ โดยมีได้แจ้งหรือชี้แจงให้ทราบแต่อย่างใด กลับประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นใหม่ จำนวน ๑๒ จังหวัด ๑๔ เขตเลือกตั้ง โดยไม่มีเขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดชัยภูมิ นอกจากนี้การดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยคำร้องคัดค้านของนางสาวปาริชาติ ชาลีเครือ ก็มีมาตรฐานแตกต่างจากสำนวนคำร้องคัดค้านของบุคคลอื่น นางสาวปาริชาติ ชาลีเครือ จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. ต่อศาลปกครองกลางขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งดังนี้

๑. เพิกถอนคำวินิจฉัยคำร้องคัดค้านของผู้ถูกฟ้องคดีในสำนวนการเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดชัยภูมิ

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการวินิจฉัยคำร้องคัดค้านของผู้ฟ้องคดี และมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีวินิจฉัยคำร้องคัดค้านของผู้ฟ้องคดีใหม่ให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม โดยให้ยึดถือสำนวนอื่นที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้เลือกตั้งใหม่ที่เพิกถอนสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ใบแดง)

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ ๔ จังหวัดชัยภูมิใหม่

ปรากฏตามคดีหมายเลขคำที่ ๖๘๕/๒๕๔๕

คำร้องที่ห้า นายถวิล ไพรสณฑ์ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๓๔ กรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ หมายเลข ๑๖ ในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งได้ประกาศรับรองผลการเลือกตั้งว่า นายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย หมายเลข ๗ ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๓๔ กรุงเทพมหานคร นายถวิล ไพรสณฑ์ ได้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งที่ ๓๔ ตามความในมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยได้ยื่นเป็นหนังสือต่อ กกต. เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ คัดค้านและยื่นเพิ่มเติมว่า วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๔ และวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๔๔ การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ ๓๔ มิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม เพราะนายสุวัฒน์ วรรณศิริกุล ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งได้กระทำผิดกฎหมาย โดยการแจกสิ่งของแก่ประชาชนและมีการขู่เชิญใช้อิทธิพลขัดขวางการหาเสียงเลือกตั้งของตน และใช้จ่ายในการเลือกตั้งเกินจำนวนเงินที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด คือ เกินกว่าจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านบาทถ้วน) และรายงานค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไม่ตรงกับความเป็นจริงต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๕ กกต. ได้ประกาศว่ามี ๑๔ เขตเลือกตั้งทั่วประเทศที่จะมีการเลือกตั้งใหม่ ในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๕ แต่ปรากฏว่า ไม่มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตที่นายถวิล ไพรสณฑ์ สมัครรับเลือกตั้ง นายถวิล ไพรสณฑ์ เห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ยกคำร้องคัดค้าน นายถวิล ไพรสณฑ์ จึงได้ฟ้อง กกต. ต่อศาลปกครองกลาง เพื่อให้พิพากษาสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยกเลิกคำสั่งยกคำร้องคัดค้านตน เพื่อ กกต. จะได้พิจารณาเพิกถอนการรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๔๔ ต่อไป ปรากฏตามคดีหมายเลขคำที่ ๓๒๐/๒๕๔๕

คำร้องที่หก นายศรัณย์ ศรัณย์เกตุ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดอุดรธานี พรรคไทยรักไทย หมายเลข ๗ ในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๔ และได้คะแนนสูงสุดในเขตเลือกตั้ง แต่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งมีผู้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ว่า กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กกต. ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงโดยรีบเร่ง จนนายศรัณย์ ศรัณย์เกตุ ไม่สามารถนำหลักฐานไปพิสูจน์กับคณะกรรมการตรวจสอบได้ ทำให้คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นตามที่ กกต. วินิจฉัย และในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ มีการตัดชื่อของตน

ออกจากการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดย กกต. มีได้แจ้งหรือมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของนายสรณ์ย์ สรณ์ย์เกตุ ต่อมา กกต. ได้มีคำวินิจฉัยสั่งการที่ ๖๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของนายสรณ์ย์ สรณ์ย์เกตุ เป็นเวลา ๑ ปี นับแต่วันที่ กกต. มีคำสั่ง นายสรณ์ย์ สรณ์ย์เกตุ เห็นว่า คำวินิจฉัยสั่งการของ กกต. เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงได้ยื่นฟ้องขอให้ศาลปกครองกลางสั่งเพิกถอนคำวินิจฉัยสั่งการของ กกต. และให้ กกต. ประกาศชื่อของตนเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากไม่สามารถกระทำได้ ขอให้ศาลปกครองกลางมีคำสั่งเพิกถอนการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ และมีคำสั่งให้ กกต. ประกาศเลือกตั้งใหม่โดยไม่ตัดสิทธิ นายสรณ์ย์ สรณ์ย์เกตุ ที่จะมีสิทธิได้รับเลือกใหม่ ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๒๖๑/๒๕๔๔

คำร้องที่เจ็ด นายตุลภาค ประเสริฐศิลป์ ได้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ต่อมา ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๐๑๔.๐๔๔๐/๒๐๔๕ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งว่า เป็นผู้มิได้ลักษณะต้องห้ามมิให้ได้รับการเสนอชื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๒ (๑๓) นายตุลภาค ประเสริฐศิลป์ จึงได้ยื่นอุทธรณ์ต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น ได้มีหนังสือ ที่ ลต ๐๐๑๔.๐๔๔๐/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ ยืนยันว่า ผลการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามมิให้เสนอชื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่น ตามหนังสือ ที่ ลต ๐๐๑๔.๐๔๔๐/๒๐๔๕ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ นั้น ชอบด้วยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้ว นายตุลภาค ประเสริฐศิลป์ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๓๖ และมาตรา ๑๓๗ มีเจตนารมณ์ที่ต้องการกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีมาตรฐานสูงกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัด ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ข้อ ๑๒ (๑๓) ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิเสรีภาพของตนอันเป็นการขัดต่อ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๑๓๖ ถึงมาตรา ๑๔๐ ของรัฐธรรมนูญ จึงได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งดังนี้

๑. ให้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๒ (๑๓)

๒. ให้ผู้ฟ้องคดีได้รับสิทธิในการเสนอชื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเหมือนบุคคลอื่นๆ ด้วยความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๓๒๕๖/๒๕๔๔

คำร้องที่แปด พรรคพลังมหาชนได้รับจดแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๑ ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ได้จัดสรรเงินสนับสนุนเป็นรายปีจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้แก่พรรคพลังมหาชน ตามมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยในปี ๒๕๔๒ ได้รับเงินสนับสนุน จำนวน ๕๘๕,๒๐๐ บาท ปี ๒๕๔๓ ได้รับ จำนวน ๕๖๕,๐๐๐ บาท และปี ๒๕๔๔ ได้รับเงินสนับสนุน จำนวน ๓๐๒,๖๐๐ บาท แต่คณะกรรมการกองทุนฯ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๒ ให้ชะลอการเบิกจ่ายเงินที่ได้รับจากการจัดสรรประจำปี ๒๕๔๒ และ ๒๕๔๓ ไว้ก่อนจนกว่าการสอบสวนการร้องคัดค้านการดำเนินการของพรรคพลังมหาชนที่ได้แก้ไขข้อบังคับพรรค และเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค ไม่เป็นไปตามข้อบังคับจะได้ข้อยุติ และได้แจ้งมติดังกล่าวไปให้พรรคพลังมหาชนทราบตามหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๑๗๑๓ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ซึ่งต่อมากomiteeกองทุนฯ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ (๒๕) เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๔ ให้ชะลอการเบิกจ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๒ ๒๕๔๓ และ ๒๕๔๔ ออกไปอีกจนกว่าการสอบสวนจะแล้วเสร็จ พรรคพลังมหาชน เห็นว่า การที่คณะกรรมการกองทุนฯ ได้มีมติให้ชะลอการจ่ายเงินสนับสนุนของพรรคพลังมหาชนทั้ง ๓ ปีดังกล่าวโดยอ้างว่า มีเหตุต้องเลิกหรือยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๕) ประกอบมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เนื่องจากมีการร้องเรียนว่า การแต่งตั้งกรรมการบริหารพรรคเพิ่มเติมไม่ถูกต้องตามข้อบังคับพรรคประกอบกับในข้อ ๓ ของประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ให้คำนิยาม “พรรคการเมือง” หมายความว่า พรรคการเมืองที่คณะบุคคลรวมกันจัดตั้ง โดยได้รับการจดแจ้งการจัดตั้งและได้ดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคการเมือง และสาขาพรรคการเมืองครบถ้วนตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังนั้น พรรคการเมืองที่จะได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จะต้องเป็นพรรคการเมืองที่มีสมาชิกไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ คน และมีสาขาพรรคการเมืองไม่น้อยกว่า ๔ สาขา (ภาคละ ๑ สาขา) เท่านั้น แต่ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

ให้คำนิยาม “พรรคการเมือง” หมายความว่า พรรคการเมืองที่คณะบุคคลรวมกันจัดตั้งโดยได้รับการจัดแจ้งการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเท่านั้น คำนิยาม “พรรคการเมือง” ในประกาศข้อ ๓ ดังกล่าว จึงเป็นการกำหนดเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด และเป็นหลักเกณฑ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จนเป็นเหตุให้พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดแจ้งการจัดตั้งจากนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว ไม่มีโอกาสได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง อีกทั้งประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว ในข้อ ๒๔ (๒) กำหนดว่า พรรคการเมืองที่ได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนต้องส่งคืนเงินสนับสนุนด้วยเหตุอยู่ในระหว่างนายทะเบียนหรืออัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามหมวด ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคืนเงินสนับสนุนแก่กองทุนที่ไม่เป็นคุณต่อพรรคการเมือง โดยกำหนดให้คืนเงินสนับสนุนตั้งแต่นายทะเบียนหรืออัยการสูงสุดยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งที่มาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้พรรคการเมืองที่ต้องส่งเงินสนับสนุนคืน น่าจะหมายถึงพรรคการเมืองที่ถูกดำเนินการครบถ้วน กล่าวคือ ถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองแล้วเท่านั้น พรรคพลังมหาชนจึงได้ยื่นฟ้อง กกต. นายทะเบียนพรรคการเมืองและคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัย ดังนี้

๑. ยกเลิกมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ได้มีมติให้ชะลอการเบิกจ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองประจำปี ๒๕๔๒ ถึงปี ๒๕๔๔ ของผู้ฟ้องคดีและให้ส่งจ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดี

๒. ยกเลิกข้อ ๓ คำนิยาม “พรรคการเมือง” ของประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๓. ยกเลิกข้อ ๒๔ (๒) ของประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายเช่นกัน

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๕๒๕/๒๕๔๕

คำร้องที่เก่า เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) มีคำสั่งที่ ๓๕๕/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ยกเลิกบัญชีประกอบคำสั่งที่ ๑๐๔/๒๕๔๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๑ เป็นผลให้ รองศาสตราจารย์ชูชาติ อาริจิตรานุสรณ์ กับพวกรวม ๕ คน ซึ่งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่นพ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ โดยไม่มีการไต่สวนหาข้อเท็จจริงจาก รองศาสตราจารย์ชูชาติ อาริจิตรานุสรณ์ กับพวก หรือแจ้งมูลความผิดให้ทราบ และ

ได้มีคำสั่งที่ ๔๑๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขอนแก่นชุดใหม่ มีผลตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ รองศาสตราจารย์ชูชาติ อารีจิตรานุสรณ์ กับพวก เห็นว่า การกระทำของ (กกต.) เป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมและอาจฝ่าฝืนต่อข้อบัญญัติของกฎหมาย จึงได้ยื่นเรื่องร้องเรียนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกับพวกรวม ๓ คน ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ต่อมาได้มีการโอนคดีมายังศาลปกครองตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้พิจารณาให้ความเป็นธรรมโดยขอให้ดำเนินการดังนี้

๑. สั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพิกถอนคำสั่งที่ ๓๕๕/๒๕๕๓ ซึ่งให้ยกเลิกบัญชีรายชื่อผู้ฟ้องคดีทั้ง ๕

๒. สอบสวนการใช้อำนาจที่ไม่เหมาะสมและการออกคำสั่งที่อาจผิดกฎหมายของผู้ถูกฟ้องคดี

๓. ขอให้ตรวจสอบคำสั่งที่ ๔๑๐/๒๕๕๓ ว่ามีความเหมาะสมเป็นธรรมถูกต้องตามกฎหมายหรือขัดกับหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือไม่อย่างไร

๔. ขอให้พิจารณาสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีคนละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท
ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๖๖๕/๒๕๕๔

คำร้องที่สิบ กรณีสืบเนื่องจาก คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๓๐ กรุงเทพมหานคร แต่งตั้งคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ โดยมีชอบ อันอาจเปิดโอกาสให้มีการทุจริตเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้ นายโกวิท สุรัสวดี ได้คัดค้านการประกาศผลการเลือกตั้งและได้ร้องเรียนให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต แต่ กกต. มิได้ดำเนินการตรวจสอบจนมีผลให้มีความไม่พบการกระทำผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ ๓๐ กรุงเทพมหานคร และไม่ให้มีการนับคะแนนใหม่ จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่นายโกวิท สุรัสวดี นายโกวิท สุรัสวดี จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๓๐ กรุงเทพมหานคร ต่อศาลปกครองกลางขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนการประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งที่ ๓๐ ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๖๐๕/๒๕๕๔

คำร้องที่สิบเอ็ด นายวัชรินทร์ เกตะวันดี ที่ ๑ นายวิม บุตรชัยงาม ที่ ๒ นายชัยกฤต กิตติอุดมพิทยา ที่ ๓ นายลอยลม จันทาสี ที่ ๔ พันตำรวจโท ทรงเดช ผาจันทร์ ที่ ๕ และนายประสิทธิ์ นนทการ ที่ ๖ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดเลย ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเลย เป็นผู้ดำเนินการในการเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเลย และคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

ได้รับรองผลการเลือกตั้งดังกล่าว นายวัชรินทร์ กับพวก ๖ คน เห็นว่า ตามมาตรา ๑๒๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญได้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไว้ว่า ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า แต่ พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๑ ซึ่งเป็นหลักสูตรการศึกษา ๓ ปี ได้รับวุฒิปริญญาตรีเพียงใบประกาศนียบัตรยังไม่ได้รับวุฒิปริญญาตรี จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าว นายวัชรินทร์ กับพวก เห็นว่า การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเลยรับสมัคร พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ทั้งๆ ที่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติจนทำให้ พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเลย และการที่ กกต. รับรองผลการเลือกตั้งดังกล่าว เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๒๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญ และการที่คณะกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ได้มีหนังสือตอบข้อหารือเรื่อง วุฒิกิจการศึกษากอง พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ไปยัง กกต. ตามหนังสือที่ ๓๕/๔๒ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ที่ว่าในกรณีของ พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ซึ่งสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าก่อนที่พระราชบัญญัติกำหนดวิถยฐานะผู้สำเร็จวิชาการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๑ จะมีผลใช้บังคับ จึงมีสิทธิและศักดิ์แห่งปริญญาตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวทุกประการ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่มีกฎหมายใดให้อำนาจคณะกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารสามารถกระทำได้ เพราะเรื่องดังกล่าวยังไม่ได้นำเข้าสู่การพิจารณาของสภาการศึกษาแต่อย่างใด ทั้งยังเป็นกระทำที่ขัดแย้งกับหนังสือของคณะกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารที่แจ้งไปยัง กกต. ตามหนังสือสภาการศึกษาวิชาการทหารที่ ๓๐/๔๓ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๓ ว่า คณะกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารยังไม่ได้มีการจัดประชุมและไม่มีการอนุมัติปริญญาบัตรให้แก่ พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก แต่กลับออกหนังสือรับรองวุฒิกิจการศึกษากอง พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ต่อ กกต. ทำให้หลงเชื่อรับสมัคร พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก ในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดเลย นายวัชรินทร์ กับพวก เห็นว่า การกระทำของ กกต. คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเลยและคณะกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารทำให้ นายวัชรินทร์ กับพวก ได้รับความเสียหาย จึงได้ยื่นฟ้องคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการสภาการศึกษาวิชาการทหารและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเลยต่อศาลปกครองกลาง ศาลได้เรียก พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก เป็นผู้สอด ผู้ฟ้องคดีขอให้มีการพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. มีคำสั่งเพิกถอนการเลือกตั้ง การรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของจังหวัดเลย ที่เกี่ยวข้องกับ พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก

๒. มีคำสั่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของจังหวัดเลย
ขึ้นใหม่แทน พลเอก อาทิตย์ กำลังเอก

๓. มีคำสั่งเพิกถอนหนังสือสภาการศึกษาวิชาการทหารที่ ๓๕/๔๒ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน
๒๕๔๒ และมีคำสั่งให้หนังสือดังกล่าวเป็นโมฆะ

ปรากฏตามหมายเลขดำที่ ๒๗๒๔/๒๕๔๔

คำร้องที่สิบสอง นายณรงค์กร ชวาลสันตติ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรคไทยรักไทยและได้รับเลือกจากประชาชนให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งที่ ๔
จังหวัดเพชรบูรณ์ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๔
แต่เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๔๕ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้มีบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาว่า
เมื่อประมาณเดือนธันวาคม ๒๕๔๓ นายณรงค์กร ชวาลสันตติ ได้จัดเลี้ยงและแจกเงินให้แก่ผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งประมาณ ๑,๐๐๐ คน คนละ ๑๐๐ บาท ที่หมู่บ้านกกไธ ตำบลหนองไขว่ อำเภอหล่มสัก
จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อจูงใจให้ลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ตน และในวันเดียวกันนั้น นายณรงค์กร ชวาลสันตติ
ได้ให้ปากคำต่อ กกต. เพื่อชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาประกอบหนังสือชี้แจง ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๔๕
โดยปฏิเสธข้อกล่าวหาทั้งหมด ต่อมา วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๕ กกต. ได้มีคำวินิจฉัยและมีคำสั่ง
เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ นายณรงค์กร ชวาลสันตติ ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์
เขตเลือกตั้งที่ ๔ เป็นเวลา ๑ ปี ตามคำวินิจฉัยสั่งการของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๗/๒๕๔๕
โดย กกต. มิได้รับฟังหรือนำพยานและคำชี้แจงของนายณรงค์กร ชวาลสันตติ มาประกอบข้อกล่าวหา
แต่เชื่อตามคำร้องเรียนดังกล่าว คำวินิจฉัยของ กกต. ดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้ นายณรงค์กร
ชวาลสันตติ ได้รับความเสียหายต่อชื่อเสียงและสิทธิในการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตลอดจนสิทธิ
ในการเลือกตั้ง นายณรงค์กร ชวาลสันตติ จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. ต่อศาลปกครองกลางขอให้มีคำพิพากษา
หรือคำสั่งเพิกถอนคำวินิจฉัยสั่งการของ กกต. ที่ ๗/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๕ ปรากฏตาม
คดีหมายเลขดำที่ ๑๖๒๘/๒๕๔๕

คำร้องที่สิบสาม กรณีสืบเนื่องจาก นายมานิช เต็งมณีวิวัฒน์ ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ
การเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๓ (บางซื่อ) กรุงเทพมหานคร ตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง
(กกต.) ที่ ๔๘๖/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ต่อ กกต. มีคำสั่งที่ ๒๕/๒๕๔๔
ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๔ ให้ นายมานิช เต็งมณีวิวัฒน์ พ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้ง
ประจำเขตเลือกตั้งที่ ๓ (บางซื่อ) กรุงเทพมหานคร นายมานิช เต็งมณีวิวัฒน์ เห็นว่า กกต. ไม่เคย
เรียกตนไปชี้แจงข้อกล่าวหาว่าปฏิบัติหน้าที่บกพร่องในส่วนใด และลงมติให้พ้นจากตำแหน่งโดยไม่เปิดโอกาส

ให้ได้ชี้แจงข้อเท็จจริง นายมาโนช เต่งมณีวิวัฒน์ จึงยื่นอุทธรณ์คำสั่งของ กกต. ดังกล่าวต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง (นายธีรศักดิ์ วรรณสุต) ซึ่งนับแต่วันที่ไต่สวนคำอุทธรณ์ กกต. ไม่ได้ดำเนินการใดๆ หรือแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ทราบ นายมาโนช เต่งมณีวิวัฒน์ จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. และประธานกรรมการการเลือกตั้งต่อศาลปกครองกลางขอให้มีคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาคำอุทธรณ์ของ นายมาโนช เต่งมณีวิวัฒน์ ฉบับลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพิกถอนคำสั่งที่ ๒๕/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๔ ที่ให้ นายมาโนช เต่งมณีวิวัฒน์ พ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๓ (บางชื่อ) กรุงเทพมหานคร

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๕๑/๒๕๕๔

คำร้องที่สืบสืบ กรณีสืบเนื่องจาก คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) แพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ ได้มีคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๓๕๕/๒๕๕๓ เรื่อง ยกเลิกบัญชีรายชื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ ประกอบคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑๐๔/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ทำให้ แพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ พ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชลบุรี โดยไม่มีการไต่สวนแจ้งข้อมูลความผิด แจ้งข้อกล่าวหา และไม่เปิดโอกาสให้ แพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ ชี้แจงทำให้ แพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ เสื่อมเสียชื่อเสียงและเสื่อมสิทธิอันพึงจะได้รับ แพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ จึงได้ยื่นหนังสือต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง (ประธาน กกต.) เพื่อขอให้เปิดเผยข้อมูล ที่มีผู้รายงานการกระทำความผิดของ แพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ แต่ กกต. ก็ยังมีได้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด แพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ จึงยื่นอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่อขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการสั่งการเพื่อให้ กกต. เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคมการบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย มีมติให้ กกต. และสำนักงาน กกต. เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ได้แจ้งให้ กกต. และสำนักงาน กกต. ทราบแล้ว แต่ทั้งสองหน่วยงานไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลอ้างว่า การเปิดเผยข้อมูลอาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและเมื่อหรือไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อทราบแนวทางปฏิบัติ คณะกรรมการกฤษฎีกามีคำวินิจฉัยว่าให้ กกต. ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สาขาสังคมได้ แต่ กกต. ก็ไม่ปฏิบัติ แพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. และสำนักงาน กกต. ต่อศาลปกครองกลางเพื่อมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ กกต. และสำนักงาน กกต. พิจารณากรณี แพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ ขอเอกสารหลักฐานดังกล่าวโดยเร็วปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๒๐๖/๒๕๕๕

คำร้องที่สิบห้า นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดศรีสะเกษ ในคราวประกาศเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ และได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ ต่อมา นายจำนงค์ โพธิสาโร ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งดังกล่าวได้ร้องคัดค้านการเลือกตั้ง กกต. จึงมีมติในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ให้มีการนับคะแนนใหม่ และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนับคะแนนใหม่ ผลการนับคะแนนใหม่ปรากฏว่า นายจำนงค์ โพธิสาโร ได้คะแนนเป็นอันดับหนึ่ง กกต. จึงได้มีประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๕ รับรองผลการนับคะแนนใหม่ และประกาศให้ นายจำนงค์ โพธิสาโร เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัด ศรีสะเกษ นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ เห็นว่า การกระทำ คำสั่ง มติ หรือประกาศดังกล่าวของ กกต. ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่เป็นธรรม ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่เป็นไปตามวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ ที่กำหนดไว้สำหรับการตรวจคะแนน เป็นเหตุให้ตนได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายอย่างร้ายแรงต้อง เสียค่าใช้จ่ายในการรณรงค์หาเสียงเป็นเงินจำนวนมากและทำให้ต้องสิ้นสุดจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายวิวัฒน์ชัย โหตระไวศยะ จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. ต่อศาลปกครองกลางขอให้มีการพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้เพิกถอนรายงานผลการนับคะแนนใหม่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดศรีสะเกษ ของคณะกรรมการนับคะแนนใหม่ ฉบับลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕
๒. ให้เพิกถอนมติการประชุมคณะกรรมการการเลือกตั้ง ครั้งที่ ๓๕/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง ผลการนับคะแนนใหม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัด ศรีสะเกษ (วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕) เสียทั้งสิ้น
๓. ให้เพิกถอนประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ผลการนับคะแนนใหม่ ซึ่งลงนามโดย ผู้ถูกฟ้องคดี ฉบับลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๕ เสียทั้งสิ้นโดยพลัน
๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่ แบบแบ่งเขต เลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งที่ ๓ จังหวัดศรีสะเกษ ให้แล้วเสร็จโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ภายในระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนด
๕. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๗๗๑,๕๖๒.๖๕ บาท (เจ็ดแสนเจ็ดหมื่นหนึ่งพันห้าร้อยหกสิบสองบาทหกสิบห้าสตางค์)
๖. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนผู้ฟ้องคดีทั้งหมด

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๘๗๗/๒๕๕๕

คำร้องที่สืบหก กรณีสืบเนื่องจาก คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยกำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ นายสมเกียรติ กิตติธรวกุล ได้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดกระบี่ เขต ๒ พรรคไทยรักไทย หมายเลข ๗ ส่วน นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขต ๒ พรรคประชาธิปัตย์ หมายเลข ๑๖ กกต. เป็นผู้กำกับ ควบคุม ดูแลการเลือกตั้ง ผลปรากฏว่า นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล เป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งและ กกต. ได้รับรองให้ นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล เป็นผู้ได้รับเลือกตั้ง ตามประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ฉบับลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ นายสมเกียรติ กิตติธรวกุล เห็นว่า นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล กระทำความผิดตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงได้ยื่นหนังสือที่ ทรท. กบ. ๒.๐๐๐๕/๔๔ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๔ ถึงประธานกรรมการการเลือกตั้งและ กกต. เพื่อร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำผิดดังกล่าวและการกระทำผิดหรือการดำเนินการเลือกตั้งที่มีได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เขต ๒ จังหวัดกระบี่ และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกระบี่ แต่ กกต. ไม่ดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยพลัน

ในระหว่างวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ จนถึงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๔ คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต ๒ จังหวัดกระบี่ ได้แก้ไขจำนวนบัตรเสียของบัตรเลือกตั้งระบบบัญชีรายชื่อโดยผลการจากจำนวน ๓,๕๕๗ ใบ เป็น ๕,๘๘๒ ใบ และผู้อำนวยการการเลือกตั้งเขต ๒ และกรรมการการเลือกตั้งเขต ๒ จังหวัดกระบี่ ยินยอมให้ผู้ร้องสอดเข้าไปในสถานที่นับคะแนนร่วมกำกับการนับคะแนนเลือกตั้ง และในระหว่างวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ จนถึงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๔ คณะกรรมการการเลือกตั้งเขต ๒ จังหวัดกระบี่ ทำการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งที่มีบัตรเลือกตั้งเพื่อสับเปลี่ยนบัตรเลือกตั้งให้เป็นคุณแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง

เมื่อ กกต. ชุดแรกหมดวาระลง กกต. ชุดใหม่ที่ปฏิบัติหน้าที่สืบต่อมา ไม่ดำเนินการพิจารณาคำร้องคัดค้านโดยไม่ชักช้า โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร แต่กลับดำเนินการพิจารณาคำร้องคัดค้านด้วยความล่าช้า ประวิงเวลาให้ล่วงพ้นกำหนดเวลา ๑ ปี และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๕ กกต. ได้วินิจฉัยคำร้องคัดค้านของนายสมเกียรติ กิตติธรวกุล แต่ไม่แจ้งผลการวินิจฉัยคำร้องคัดค้านให้ กกต. ทราบและไม่ชี้แจงแสดงเหตุผลประกอบคำสั่งวินิจฉัยคำร้องคัดค้าน นายสมเกียรติ กิตติธรวกุล เห็นว่า กกต.

ดำเนินการสืบสวนสอบสวนและวินิจฉัยคำร้องเรียนและคำร้องคัดค้านมีมาตรฐานแตกต่างจากสำนวน คำร้องคัดค้านของบุคคลอื่น ทำให้นายสมเกียรติ กิตติธรวุฒิ ไม่เชื่อถือการดำเนินการสืบสวนสอบสวน และวินิจฉัยคำร้องคัดค้าน จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. ต่อศาลปกครองกลาง ศาลได้เรียกให้นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล เข้ามาเป็นผู้ร้องสอด และขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ขอให้ศาลปกครองกลางมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งวินิจฉัยคำร้องคัดค้านของผู้ถูกฟ้องคดี ในสำนวนการเลือกตั้งจังหวัดกระบี่ เขต ๒

๒. ขอให้ศาลปกครองกลางมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการวินิจฉัยคำร้องคัดค้านของผู้ฟ้องคดี และมีคำสั่งวินิจฉัยคำร้องคัดค้านใหม่ให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม โดยยึดถือสำนวนอื่นที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้เลือกตั้งใหม่ที่เพิกถอนสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ใบแดง)

๓. ขอให้ศาลปกครองกลางมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขต จังหวัดกระบี่ เขต ๒ ใหม่

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๓๒๕/๒๕๔๕

คำร้องที่สืบเจ็ด กรณีสืบเนื่องจาก คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ออกประกาศ คณะกรรมการการเลือกตั้ง “เรื่อง การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของสมุหบัญชีเลือกตั้ง” ข้อ ๘ ถึง ข้อ ๑๖ ฉบับลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ ผ่าฝืนหรือไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เพราะผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตไม่จำเป็นต้องเปิดบัญชี เงินฝากกระแสรายวัน แต่อาจเปิดบัญชีเงินฝากประเภทออมทรัพย์หรือใช้บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ที่มีบัญชี เปิดไว้ก่อนแล้วก็ได้ การออกประกาศดังกล่าวทำให้ นายพรพรหมธรรม นุสดี หัวหน้าพรรคไทยมั่นคง ได้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง หมายเลขประจำตัว ๓ เขตเลือกตั้งที่ ๓ ประจำจังหวัดนครสวรรค์ ได้รับความเสียหาย คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครสวรรค์ แจ้งความ ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนดำเนินคดี เนื่องจากไม่มีบัญชีเงินฝากตามประกาศของ กกต. นอกจาก จะทำให้ตนและนายอนันต์ สัจจะเทพ สมุหบัญชีได้รับความเดือดร้อนเสียหายแล้ว ยังเป็นการละเมิดสิทธิ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๕ อีกด้วย นายพรพรหมธรรม นุสดี จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. ต่อศาลปกครองกลางเพื่อ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. มีคำสั่งว่า ผู้ฟ้องคดีหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ไม่ต้องเปิดบัญชีเงินฝากกระแสรายวันตามประกาศกำหนดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๒. ขอให้สั่งว่า ประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง “เรื่อง การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของสมุหบัญชีเลือกตั้ง” ข้อ ๘ ข้อ ๙ ฉบับลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ไม่ชอบหรือขัดหรือแย้งหรือละเมิดสิทธิและเสรีภาพหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพหรือไม่จำเป็นหรือเป็นการกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมุหบัญชี

๓. ขอให้ศาลยกเลิกประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกฟ้องคดี เรื่อง “การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของสมุหบัญชีเลือกตั้ง” ข้อ ๘ ถึงข้อ ๑๔ ของประกาศ ฉบับลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ หรือทั้งฉบับ

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๖๓๕/๒๕๕๕

คำร้องที่สืบแปล นางกานดา รัตนวิจารณ์ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๗ ประจำจังหวัดสกลนคร หมายเลข ๗ สังกัดพรรคไทยรักไทย ในการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ ตามประกาศตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ฉบับลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ โดยในระหว่างวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ จนถึงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๔ นายเกษม อุประ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๗ ประจำจังหวัดสกลนคร หมายเลข ๕ สังกัดพรรคความหวังใหม่ ได้มีพฤติการณ์อันมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายเลือกตั้งและนับตั้งแต่วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันทำการเลือกตั้งทั่วไปจนถึงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันเสร็จสิ้นการนับคะแนน มีพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า การเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งดังกล่าวคณะกรรมการการเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ ๗ จังหวัดสกลนคร มีพฤติการณ์ที่แสดงให้เห็นว่า มิได้ดำเนินการให้มีการเลือกตั้งให้เที่ยงธรรม โปร่งใส นางกานดา รัตนวิจารณ์ จึงได้ยื่นร้องเรียนเป็นหนังสือพร้อมทั้งพยานหลักฐานต่างๆ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เพื่อให้มีคำสั่งยกเลิกการเลือกตั้งทั่วไปในเขตดังกล่าว ตามหนังสือร้องเรียนฉบับลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๔ และฉบับลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๔ แต่ กกต. เพิกเฉยไม่ได้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด และประกาศผลการเลือกตั้งรับรองให้นายเกษม อุประ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หมายเลข ๕ พรรคความหวังใหม่ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ ๗ จังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ นางกานดา รัตนวิจารณ์ ได้ยื่นหนังสือคัดค้านการประกาศผลการเลือกตั้งดังกล่าวต่อ กกต. (คณะกรรมการการเลือกตั้งชุดแรก) จนพ้นวาระการดำรงตำแหน่งแล้วก็ยังไม่มีการพิจารณา ต่อมา กกต. ชุดใหม่ ได้ประกาศเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๕ ให้ทำการเลือกตั้งใหม่ใน ๑๔ เขตเลือกตั้ง แต่ไม่ปรากฏรายชื่อของเขตเลือกตั้งที่ ๗ จังหวัดสกลนคร การที่ กกต. ไม่ดำเนินการสอบสวนเกี่ยวกับ

การกระทำผิดกฎหมายเลือกตั้งของนายเกษม อุประ และการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๗ จังหวัดสกลนคร ไม่โปร่งใส เป็นการเพิกเฉยไม่กระทำการให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน ในการป้องกันการทุจริตการเลือกตั้ง นางกานดา รัตนวิจารณ์ จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. ขอให้ศาลปกครองกลาง มีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ไม่พิจารณาให้มีการเลือกตั้งใหม่ในเขตเลือกตั้งที่ ๗ จังหวัดสกลนคร ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๖๘๒/๒๕๔๕

คำร้องที่สืบเท้า นายชาญ นามพิชญ์ เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๖ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ยื่นคำคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๖ จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๖ ว่าไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม มีการทุจริตเลือกตั้งทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งและเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งหลายประการ กกต. สอบสวนแล้วสั่งให้ยกคำร้อง นายชาญ นามพิชญ์ ไม่เห็นด้วย เนื่องจากเห็นว่า มีการทุจริตการเลือกตั้ง นายชาญ นามพิชญ์ จึงได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองนครราชสีมา โดยมีคำขอดังนี้

๑. ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ลต ๐๒๐๒/๔๓๕๗ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๔๕
  ๒. ให้ศาลมีคำสั่งว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๖ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม และ
  ๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ในเขตเลือกตั้งที่ ๖ จังหวัดบุรีรัมย์
- ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๔๔๔/๒๕๔๕

คำร้องที่ยี่สิบ กรณีสืบเนื่องจาก ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรัง ได้ออกประกาศรับสมัครบุคคลเข้ารับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรัง โดยกำหนดรับสมัครระหว่างวันที่ ๕ - ๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ ในการคัดเลือกกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรัง มีคณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยอนุกรรมการ จำนวน ๘ คน ทำหน้าที่สรรหาบุคคลซึ่งอาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรัง จำนวน ๑๕ คน ซึ่งเป็นจำนวนสามเท่าของกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรังที่จะพึงมีได้ จำนวน ๕ คน เพื่อเสนอคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) พิจารณาแต่งตั้งต่อไป โดยคณะกรรมการสรรหาฯ คัดเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัคร จำนวน ๓๘ คน และผู้รับทราบทาม จำนวน ๕ คน ปรากฏว่า กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรัง ชุดเก่าทั้ง ๕ คน มีชื่อในบัญชีรายชื่อบุคคลในจำนวน ๑๕ คน ตามประกาศของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรัง ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๔ ที่เสนอให้ กกต. พิจารณาซึ่งเป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้ง

ประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๓๘ วรรคสอง ที่ให้ถือว่ากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุดเก่าเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกโดยคณะกรรมการสรรหา ดังนั้น คณะกรรมการสรรหาฯ จึงมีสิทธิคัดเลือกบุคคลเพื่อเสนอแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดครั้ง เพียงจำนวน ๑๐ คน เท่านั้น ทำให้นายนิวัฒน์ ชุ่นสั้น ในฐานะผู้สมัครคนหนึ่ง ไม่ได้รับความยุติธรรมในการคัดเลือกได้รับความเสียหาย เสียโอกาสเพราะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุดเก่าได้สิทธิตามระเบียบดังกล่าว โดยไม่ต้องผ่านการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา เป็นการเลือกปฏิบัติ ให้อภิสิทธิ์เฉพาะกลุ่มบุคคลและปฏิบัติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย นายนิวัฒน์ ชุ่นสั้น จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้อศาลปกครองสงขลา ขอให้มีการสั่งหรือคำพิพากษา ดังนี้

๑. สั่งให้ยกเลิกระเบียบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๔ และระเบียบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๔

๒. สั่งให้ยกเลิกประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ เกี่ยวกับรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดครั้ง

๓. ยกเลิกประกาศหรือคำสั่งใดๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในการสรรหากรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดครั้งทั้งหมดและขอให้ดำเนินการใหม่

๔. ลงโทษทางวินัยแก่เจ้าพนักงานหรือพนักงานในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่รับคำร้องเรียนแล้วละเลย เพิกเฉย ไม่ดำเนินการใดๆ

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๘๐/๒๕๕๔

คำร้องที่ยื่นสืบเถิด กรณีสืบเนื่องจาก เดิมแพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดชลบุรี ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้มีคำสั่งที่ ๓๕๕/๒๕๕๓ ยกเลิกบัญชีรายชื่อทำให้ตนเองพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชลบุรีโดยไม่ทราบมูลความผิด ไม่ทำการไต่สวนโดยชอบ แพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ ขอข้อมูลข้อกล่าวหาการกระทำผิดต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และได้ทำหนังสือถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการด้วย ต่อมาสำนักงาน กกต. แจ้งว่า งานในหน้าที่ความรับผิดชอบตามกฎหมายของคณะกรรมการการเลือกตั้งรวมทั้งมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่นอกเหนือการบังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ แพทย์หญิงวารุณี ภูริสัมบรรณ เห็นว่า กกต.

เป็นหน่วยงานอิสระของรัฐในความหมายของคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ตามมาตรา ๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงได้ยื่นฟ้อง กกต. ต่อศาลปกครองกลาง ขอให้มีคำพิพากษาและคำสั่ง ดังต่อไปนี้

๑. เพิกถอนคำสั่งที่มีผลให้ผู้ฟ้องคดีถูกปลดออกจากตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชลบุรี เพื่อให้ผู้ฟ้องคดียังคงดำรงตำแหน่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชลบุรีอยู่

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีเปิดเผยข้อมูลกล่าวหาการกระทำความผิดของผู้ฟ้องคดี โดย

๒.๑ เปิดเผยแพร่เอกสารที่มีผู้รายงานการกระทำความผิดของผู้ฟ้องคดีทุกชั้นที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ เปิดเผยแพร่รายชื่อผู้รายงานการกระทำความผิดทุกคน รวมทั้งวัน เวลา สถานที่ที่ระบุการกระทำความผิด

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๕๕๘/๒๕๕๔

คำร้องที่ยื่นสืบสอง นายจรัสพงษ์ เลหาประดิษฐ์สกุล ได้ยื่นใบสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบางเมือง ตำบลบางเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งจะมีการเลือกตั้งในวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๖ ได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง หมายเลข ๑ ต่อมาผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเทศบาลตำบลบางเมืองได้ตรวจสอบหลักฐานแล้วเห็นว่า นายจรัสพงษ์ เลหาประดิษฐ์สกุล ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา ๔๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ กล่าวคือ ไม่เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดินหรือกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเวลาติดต่อกันสามปี นับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้ง จึงไม่ประกาศชื่อเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง นายจรัสพงษ์ เลหาประดิษฐ์สกุล ได้ยื่นคำร้องคัดค้านต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเทศบาลตำบลบางเมือง แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสมุทรปราการได้มีคำสั่งยื่นตามคำสั่งเดิมนายจรัสพงษ์ เลหาประดิษฐ์สกุล เป็นผู้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเวลาติดต่อกัน ๓ ปี นับถึงปีที่สมัครรับเลือกตั้ง ตามใบเสร็จภาษีโรงเรือนที่ดิน (ภ.ร.ด. ๑๒) จำนวน ๓ ฉบับ ติดต่อกัน ๓ ปี โดยไม่ได้เว้นการเสียภาษีในปีใดเลย ประกอบกับเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต (กกต.) ๐๓๐๒/ว ๒๐๑ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๖ ได้ตีความมาตรา ๔๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ เกี่ยวกับเรื่องการเสียภาษีว่าหากเสียภาษีเพียงปีเดียวหรือเสียรวมยอดเพียงครั้งเดียวเพื่อให้ผลย้อนหลังเป็นเวลา ๓ ปี ติดต่อกัน เป็นการไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของบทบัญญัติของกฎหมายนั้น เป็นการขยายความที่มีสาระเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคล ให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งเป็นการขยายความโดยมิชอบและไม่มีอำนาจในการขยายความตามพระราช

บัญญัติดังกล่าว นายจรัสพงษ์ เลาหประดิษฐ์สกุล จึงได้ยื่นฟ้องคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเทศบาลตำบลบางเมืองต่อศาลปกครองกลางขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีประกาศให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งโดยด่วน
  ๒. เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๕๖๕/๒๕๔๖

คำร้องที่ยื่นสืบสาม นายเชาวพันธ์ เจียวสะอาด เป็นประธานสาขาพรรคความหวังใหม่ สาขาที่ ๒๐๕ เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๕ พรรคความหวังใหม่มีมติยุบพรรค ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า มีผลทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกพรรคตลอดจนกรรมการสาขาพรรคทั่วประเทศสิ้นสมาชิกภาพ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ นายวีระชัย แนวบุญเนียร นายจรัส บวรณพันธ์ศรี นายปริญญา นาคฉัตรีย์ พลเอก จารุภัทร เรืองสุวรรณ และนายชนพันธ์ ศรีสาคร จึงให้นายเชาวพันธ์ เจียวสะอาด และคณะกรรมการสาขาพรรคความหวังใหม่ สาขาที่ ๒๐๕ ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายใน ๓๐ วัน ซึ่งครบกำหนดในวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยพลเอก จารุภัทร เรืองสุวรรณ ส่งหนังสือแจ้งให้นายเชาวพันธ์ เจียวสะอาด ทราบและนายเชาวพันธ์ เจียวสะอาด ได้รับทราบเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕ นายเชาวพันธ์ เจียวสะอาด เห็นว่า ไม่สามารถจัดการประชุมกรรมการสาขาพรรคเพื่อแจ้งภารกิจดังกล่าวให้กับกรรมการสาขาพรรคได้ทัน เพราะกรรมการบางคนไปทำงานต่างจังหวัด และเอกสารที่ต้องกรอกมีจำนวนมาก ต้องใช้เวลาในการกรอกข้อความ ประกอบกับการสิ้นสภาพจากตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคของนายเชาวพันธ์ เจียวสะอาด เป็นการสิ้นสภาพโดยผลของการยุบพรรคมิใช่เป็นการพ้นตำแหน่งตามวิธีปกติธรรมดาจึงไม่อาจรู้ได้ว่า ตนเองพ้นจากตำแหน่งวันใดเพราะต้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเสียก่อน นายเชาวพันธ์ เจียวสะอาด จึงทำหนังสือขอขยายเวลายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินออกไปเป็นเวลา ๔๕ วัน แต่ กกต. กับพวกอีก ๖ คน มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ นายเชาวพันธ์ เจียวสะอาด ขยายเวลาตามที่ขอ และพลเอก จารุภัทร เรืองสุวรรณ มีหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ทราบ นายเชาวพันธ์ เจียวสะอาด จึงได้รวบรวม บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของกรรมการสาขาพรรคทั้ง ๑๔ คน ส่งให้ กกต. กับพวกรวม ๗ คน เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๕ แต่ปรากฏว่า เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๔๖ นายสมเกียรติ ลีภัยเจริญ โดยความเห็นชอบของ กกต. กับพวกรวม ๑๐ คน ได้ไปแจ้งความร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีอาญากับนายเชาวพันธ์ เจียวสะอาด นายเชาวพันธ์ เจียวสะอาด เห็นว่า การกระทำของ กกต. พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ นายวีระชัย แนวบุญเนียร นายจรัส บวรณพันธ์ศรี นายปริญญา นาคฉัตรีย์ พลเอก จารุภัทร เรืองสุวรรณ และนายชนพันธ์ ศรีสาคร เป็นการใช้อำนาจโดยไม่ชอบขาดความรอบรู้ในเจตนารมณ์ของ

รัฐธรรมนูญและกฎหมาย จึงได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองนครราชสีมา ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งดังต่อไปนี้

๑. การที่ กกต. พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ นายวีระชัย แนวนุญเนียร นายจรัล บุรณพันธ์ศรี นายปริญญา นาคฉัตรีย์ พลเอก จารุภัทร เรืองสุวรรณ และนายธนพันธ์ ศรีสาคร มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีและกรรมการสาขาพรรคความหวังใหม่ สาขาที่ ๒๐๕ ขยายระยะเวลาขึ้นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินเป็นการใช้ดุลพินิจที่มิชอบ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ออกคำสั่ง

๒. การแจ้งความดำเนินคดีกับผู้ฟ้องคดีและกรรมการสาขาพรรคความหวังใหม่ สาขาที่ ๒๐๕ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสิบเอ็ดรายดำเนินการถอนคำร้องทุกข์หรือถอนฟ้องผู้ฟ้องคดีและกรรมการสาขาพรรคความหวังใหม่ สาขาที่ ๒๐๕

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๘๓/๒๕๕๖

คำร้องที่ยื่นสืบ นายไพศาล ลับบัวงาม ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ตามคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๘/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๖ ซึ่งได้ปฏิบัติงานในหน้าที่มาเป็นระยะเวลากว่า ๕ เดือน จนกระทั่งวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ต่อมาได้รับคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑๓๕/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ มีคำสั่งให้นายไพศาล ลับบัวงาม พ้นจากตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖ โดยไม่แจ้งข้อกล่าวหาและไม่มีการตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริง การกระทำดังกล่าวเป็นการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) แต่ฝ่ายเดียวโดยไม่มีการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง และไม่เปิดโอกาสให้นายไพศาล ลับบัวงาม ได้โต้แย้งชี้แจงเหตุผลและพยานหลักฐานทำให้นายไพศาล ลับบัวงาม ได้รับความเสียหาย นายไพศาล ลับบัวงาม จึงได้ยื่นฟ้องคดี กกต. ต่อศาลปกครองกลาง ขอให้ศาลมีคำสั่งพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. เพิกถอนมติและคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ ๑๓๕/๒๕๕๖ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกาญจนบุรี

๒. ให้การแต่งตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดชุดใหม่เป็นโมฆะ

ปรากฏตามคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๒๕/๒๕๕๖

ศาลปกครองกลางได้มีคำสั่งรับคำฟ้องตามคำร้องที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ที่ ๔ ที่ ๕ ที่ ๗ ที่ ๑๑ ที่ ๑๒ ที่ ๑๔ ที่ ๑๕ ที่ ๑๖ ที่ ๑๗ ที่ ๑๘ ที่ ๒๑ ที่ ๒๒ และที่ ๒๔ ไว้พิจารณาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทำคำให้การ คำคัดค้านและคำให้การเพิ่มเติม ศาลปกครองนครราชสีมาได้มีคำสั่งให้รับคำฟ้องตาม

คำร้องที่ ๑๕ และให้ผู้ถูกฟ้องคดีทำคำให้การแก้คดี ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งให้รับคำฟ้องตามคำร้องที่ ๖ ไว้พิจารณาและให้ศาลปกครองชั้นต้นดำเนินการต่อไป ศาลปกครองได้รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้คู่กรณีทำคำให้การ คำคัดค้านคำให้การและคำให้การเพิ่มเติม ตามคำร้องที่ ๘ ศาลปกครองมีคำสั่งให้รับคำร้องเฉพาะข้อหาว่ามีมติให้ชะลอการเบิกจ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี ๒๕๔๒ ถึง ๒๕๔๔ ไม่ชอบด้วยกฎหมายและข้อหาว่า ข้อ ๒๔ (๒) ของประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่รับฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำร้องที่ ๕ ศาลปกครองมีคำสั่งให้รับคำฟ้องเฉพาะข้อหาที่ฟ้องสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทั่งการคลังเป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้คู่กรณีทำคำให้การ คำคัดค้านคำให้การ และคำให้การเพิ่มเติม ตามคำร้องที่ ๑๐ ศาลปกครองไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาหรือมีคำสั่ง แต่ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งกลับคำสั่งศาลปกครองกลางโดยให้รับคำฟ้องไว้พิจารณาและดำเนินการต่อไป ตามคำร้องที่ ๑๓ ศาลปกครองกลาง เห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งที่ ๓ (บางซื่อ) กรุงเทพมหานคร ก็โดยคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามคำนิยามในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่อาจเป็นผู้ถูกฟ้องคดีนี้ได้ จึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องในส่วนที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความและให้รับคำฟ้องเฉพาะในส่วนที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไว้พิจารณา และได้แสวงหาข้อเท็จจริง โดยให้คู่กรณีทำคำให้การ คำคัดค้านคำให้การและคำให้การเพิ่มเติม ตามคำร้องที่ ๒๐ ศาลปกครองสงขลา มีคำสั่งรับคำขอข้อ (๑) ข้อ (๒) ไว้พิจารณาและไม่รับฟ้องตามคำขอข้อ (๓) และข้อ (๔) ไว้พิจารณา โดยให้คู่กรณีทำคำให้การ คำคัดค้านคำให้การและคำให้การเพิ่มเติม และตามคำร้องที่ ๒๓ ศาลปกครองนครราชสีมาได้มีคำสั่งรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาเฉพาะในข้อหาที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ถึงที่ ๓ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ลต ๐๔๐๒ (ฟตง)/๓๒ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๕ เรื่อง การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ไม่อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีและกรรมการสาขาพรรคความหวังใหม่ สาขาที่ ๒๐๕ ขยายระยะเวลายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่สืบสืบคำร้องทำคำให้การแก้คดีและทำการแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การโดยคำให้การแก้คดี และทำคำให้การแก้ไขเพิ่มเติมมีข้อความทำนองเดียวกันว่า ศาลปกครองไม่มีอำนาจรับคดีนี้ไว้พิจารณาพิพากษา เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดีเป็นองค์กรอิสระที่เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการเลือกตั้งมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจกึ่งตุลาการซึ่งเป็นอำนาจตามที่รัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทยกำหนด มีสภาพเสร็จเด็ดขาดประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีเป็นองค์กระออิสระ รัฐบาลไม่สามารถควบคุมดูแลหรือสั่งการได้ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการวินิจฉัยชี้ขาดไปแล้วยอมเป็นอำนาจอิสระเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปฟ้องร้องต่อศาลปกครองไม่ได้ และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีเจตนาให้การวินิจฉัยชี้ขาดของผู้ถูกฟ้องคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งเป็นที่สุดและเด็ดขาด เพราะหากเจตนารมณ์ของกฎหมายให้อำนาจแก่ศาลใดโดยเฉพาะแล้วก็จะบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง ผู้ถูกฟ้องคดีโต้แย้งว่า บทบัญญัติในมาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองเกินกว่ามาตรา ๒๗๖ ของรัฐธรรมนูญกำหนด จึงใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญ ศาลปกครองกลางจึงรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งคำโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดีตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ วรรคหนึ่ง

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ บัญญัติว่า “ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกัน ซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น และจะมีศาลปกครองชั้นอุทธรณ์ด้วยก็ได้”

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๓ บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานทางปกครอง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า

- (๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคลหรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง
- (๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใดๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ
- (๓) บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตาม (๑) หรือ (๒)”

มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ
  - (๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร
  - (๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครองหรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร
  - (๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง
  - (๕) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคลต้องกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด
  - (๖) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง
- (๑) เรื่องดังต่อไปนี้ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง
  - (๑) การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร
  - (๒) การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ
  - (๓) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย หรือศาลชำนัญพิเศษอื่น”

มาตรา ๔๒ บัญญัติว่า “ผู้ใดได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง หรือกรณีอื่นใดที่อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๕ และการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือความเสียหายหรือยุติข้อโต้แย้งนั้น ต้องมีคำบังคับตามที่กำหนดในมาตรา ๗๒ ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการสำหรับแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายในเรื่องใดไว้ โดยเฉพาะ การฟ้องคดีปกครองในเรื่องนั้นจะกระทำได้อต่อเมื่อมีการดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าว และได้มีการสั่งการตามกฎหมายนั้น หรือมิได้มีการสั่งการภายในเวลาอันสมควรหรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่บัญญัติถึงอำนาจพิจารณาพิพากษาโดยอำนาจการพิจารณาพิพากษา ให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกัน ตามบทบัญญัติดังกล่าวศาลปกครองจะมีอำนาจพิจารณาพิพากษา เฉพาะคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกัน ถ้าเป็นข้อพิพาทของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาล ศาลปกครองจะไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาได้ กรณีตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติถึงลำดับชั้นศาลปกครองว่า ให้ศาลมีสองชั้น คือ ศาลปกครองชั้นต้นและศาลปกครองสูงสุด และจะมีสามชั้นก็ได้ คือ ศาลปกครองชั้นต้น ศาลปกครองชั้นอุทธรณ์ และศาลปกครองสูงสุด สำหรับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยบทนิยาม คำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินการทางปกครอง และคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า (๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคลหรือผู้ที่ปฏิบัติงาน

ในหน่วยงานทางปกครอง (๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทคณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใดๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ (๓) บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตาม (๑) หรือ (๒)

ปัญหาที่ว่า การที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ กำหนดคำนิยาม คำว่า “หน่วยงานทางปกครอง” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือให้ดำเนินการทางปกครอง และคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า (๑) ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง คณะบุคคลหรือผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครอง (๒) คณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาท คณะกรรมการหรือบุคคลซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใดๆ ที่มีผลกระทบต่อบุคคล และ (๓) บุคคลที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตาม (๑) หรือ (๒) โดยไม่ได้ระบุว่า จะต้องเป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาล ทำให้ความหมายของคำว่า หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๕๒ มีความหมายรวมถึง หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วย เป็นการขยายอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐฯ หรือระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ไม่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยหรือไม่ นั้น

ข้อนี้พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่จะพิจารณาว่า หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐว่า อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลนั้นต้องพิจารณาจากลักษณะขององค์กรและลักษณะการใช้อำนาจขององค์กร กล่าวคือ ลักษณะขององค์กรของหน่วยงานทางปกครอง จะมีลักษณะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นส่วนราชการ เป็นรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่ได้เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เช่น องค์กรมหาชน เป็นต้น และเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครอง หรือให้ดำเนินกิจการทางปกครอง เช่น สภานายความ เป็นต้น และลักษณะของการใช้อำนาจของหน่วยงานทางปกครอง จะมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครองจากรัฐโดยมีอำนาจตามกฎหมายหรืออาจได้อำนาจตามที่ได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครองจากรัฐ สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครองโดยมีอำนาจตามกฎหมาย หรืออาจได้อำนาจตามที่ได้รับมอบหมาย

ให้ใช้อำนาจทางปกครอง หรือดำเนินกิจการทางปกครองจากรัฐ แม้ในบทนิยามตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ จะไม่มีคำว่า อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาล แต่ดูจากลักษณะขององค์กร และการใช้อำนาจขององค์กรก็พอจะเข้าใจได้ว่าหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลหรือไม่ คำนิยามตามมาตรา ๓ มีความหมายเป็นนัยเดียวกันกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งของศาลปกครอง และมาตรา ๔๒ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เมื่อวินิจฉัยว่า มาตรา ๓ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ กรณีตามมาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ ก็ย่อมไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ด้วย

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓ แล้วมาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ